

Zájmové svazy s půlmiliónem členů se spojují ke společnému jednání s MŽP

Označit muflona, kamzíka, pstruha duhového, "ořech", "kaštan", či řepu cukrovku za invazní druhy, které je třeba z české krajiny vymýtit, je úřední výmysl, kterému je třeba zabránit.

Zástupci zájmových svazů reprezentující dohromady 600 tisíc českých myslivců, lesníků, rybářů, zahrádkářů, zemědělců a včelařů zasednou v úterý 25. října 2016 ke kulatému stolu. Ke společné iniciativě je donutilo rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, připravit do konce roku 2016 novelu zákona o ochraně přírody a rozšířit tak seznam invazních nepůvodních druhů, který má být mnohem "papežštější" a obsahovat až 6x více druhů živočichů a rostlin nad rámec nového nařízení EU. Připravovaný český "černý seznam" zahrnuje nejen přírodě a člověku opravdu škodlivé druhy, s jejichž omezením bezvýhradně souhlasíme, ale bohužel i hospodářsky významné druhy zvěře, stromů a ryb, které se již před řadou desetiletí až staletí staly běžnou součástí české krajiny a přírody.

Na navrhovaných "seznamech smrti", které počítají s likvidací, usmrcením či zamezením rozmnožování, se ocitli například muflon, kamzík horský, koza bezoárová, z rostlin pak ořešák královský (lidově "ořech"), jírovec maďal (lidově "kaštan"), řepa obecná cukrovka, akát, topinambur, borovice černá, borovice vejmutovka, dub červený, a z ryb, pstruh duhový, amur bílý, tolstolobik bílý, siven americký. Ministerstvo životního prostředí připravuje regulaci nepůvodních invazních druhů už delší dobu víceméně v tichosti bez účasti skupin hospodařících v krajině, tedy bez myslivců, rybářů, lesníků, zahrádkářů, včelařů, ale například i bez chovatelů exotických druhů. Je pro nás principiálně nepřijatelné, abychom se k této legislativě mohli vyjadřovat možná až někdy v rámci meziresortního připomínkového řízení. Naše zkušenosti minulých legislativních procesů totiž ukazují, že až dostane Ministerstvo zemědělství od Ministerstva životního prostředí návrh na stůl, zpravidla zbývá pak jen velmi malý časový prostor na naše kvalifikované připomínky. Jsme přesvědčení, že tato mimořádně kontroverzní a složitá legislativa nemá vznikat "o nás bez nás", bez celospolečenské a široké odborné diskuze, a už vůbec ne bez účasti těch, kterých se to nejvíce týká, a kteří v praxi regulaci nepůvodních druhů již dávno vykonávají a budou vykonávat. V rámci kulatého stolu si chtějí české zájmové svazy vyjasnit postoje k tomuto procesu i názory na relevantnost návrhů jednotlivých živočichů a rostlin uvedených na seznamu. Budou rovněž hovořit o společném postupu při jednáních na Ministerstvu životního prostředí. Věcná a konstruktivní diskuse by následně měla vyústit do přijetí společného prohlášení.

MŽP k poplašné a nepravdivé informaci ČMMJ k seznamu invazních druhů 25. 10. 2016

Českomoravská myslivecká jednota vydala před několika dny tiskovou zprávu plnou poplašných, bulvárních a nepravdivých informací. Autoři zprávy uvádějí v omyl nejen média, ale i další zájmové svazy, které se během dneška scházejí u kulatého stolu v Praze na Chodově na podkladě zcela nepravdivých a nijak neověřených informací.

Před několika měsíci se v ČR strhla emotivní a médií hojně sledovaná debata ohledně evropského nařízení, které uvedlo v platnost evropský seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Evropskou unii. Jde o list 23 invazních živočichů a 14 druhů invazních rostlin, které svým neřízeným šířením v přírodě ohrožují evropskou biodiverzitu, ekonomiku a dokonce i lidské zdraví (ne všechny druhy na seznamu se vyskytují v ČR). V souladu s uvedeným nařízením se invazní nepůvodní druhy s významným dopadem na EU uvedené na unijním seznamu nesmějí kromě jiného záměrně přivážet na území EU, a to včetně převozu přes toto území pod celním dohledem, držet, chovat, přepravovat do, z nebo v rámci EU, dále uvádět na trh nebo uvolňovat do životního prostředí. V souvislosti s novými evropskými pravidly musí Česká republika, konkrétně MŽP, tzv. adaptovat unijní nařízení do národní legislativy, stanovit prováděcí podrobnosti atp.

V ČR to bude zajištěno novelou zákona o ochraně přírody a krajiny i dalších souvisejících předpisů,

kteře upřesní postup a určí podrobněji, jak a kdo bude vydávat povolení výjimek, zajišťovat kontroly i praktickou regulaci na seznamu uvedených druhů. Návrh této novely by měl vzniknout do března příštího roku. Nová legislativa tak vzniká v souvislosti s evropským nařízením a unijním seznamem invazních druhů. Součástí úprav bude i revize celkového národního přístupu k nepůvodním druhům a zajištění větší diferenciace mezi druhy rizikovými (invazními) a ostatními nepůvodními druhy, včetně možnosti budoucího stanovení národního seznamu invazních druhů. MŽP však nyní zpracovává návrh obecné právní úpravy, nikoliv konkrétní seznam s dalšími invazními druhy, které by byly v ČR regulovány.

To, před čím ČMMJ fakticky varuje, je odborná studie, jejíž zpracování MŽP v rámci svých kompetencí iniciovalo prostřednictvím týmu expertů z Akademie věd ČR a dalších institucí, která měla za cíl na základě údajů o výskytu nepůvodních v ČR a s nimi spojenými dopady identifikovat rizika a přístup k jednotlivým druhům podle nich rozčlenit. Tato vědecká práce je nyní dostupná zveřejněna na veřejnosti přístupném odborném mezinárodním portálu věnovaném problematice nepůvodních druhů. Vědecká práce by měla být podkladem pro diskusi se všemi zainteresovanými subjekty (včetně odborníků z praxe) nad tím, jakým způsobem budeme v budoucnu zacházet s konkrétními nepůvodními invazními druhy, které jsou rozšířené v ČR a přímo pro ČR představují problém, a pro nastavení priorit přístupu k nim.

V reakci na tiskovou zprávu ČMMJ dále uvádíme: Je pro nás nepochopitelné, že úřad nemůže ani iniciovat odborné podklady u vědeckých institucí bez toho, aniž by se někdo neozval se zcela nepochopitelnou kritikou, navíc evidentně bez ověření informací např. přímo u MŽP nebo autorů zmíněné vědecké práce. Českomoravská myslivecká jednota vyzývá k diskusi, sama jí však předem blokuje svými zcela neodbornými a nepravdivými vyjádřeními. Takovýto postup je naprosto limitující pro jakoukoliv práci MŽP či konstruktivní diskusi. Navíc MŽP opakovaně společně s představiteli ČMMJ identifikovalo oblast invazních druhů jako vhodné téma k diskusi a spolupráci.

Musíme zároveň zdůraznit, že právě v rámci dobré komunikace a snahy MŽP o konstruktivní přístup velmi intenzivně spolupracujeme s Ministerstvem zemědělství na přípravě adaptace národní legislativy na evropské nařízení týkající se invazních druhů. MŽP iniciovalo vznik společné pracovní skupiny s MZe a jeho resortními organizacemi již v počátku projednávání nových evropských předpisů v oblasti invazních druhů.

V rámci výzkumného projektu Botanický ústav a PřF UK s dalšími specialisty vypracovali společně odborné podklady, které hodnotí environmentální rizika nepůvodních invazních druhů rostlin a živočichů v ČR ve struktuře obdobné, v jaké je využívána pro tyto účely v řadě jiných zemí. Nejedná se o nějaký seznam smrti, jak ho bulvárně nazývá ČMMJ, ze kterého by vyplývaly požadavky na likvidaci uvedených druhů, ale o odstupňované hodnocení druhů podle různé míry rizik, které pro ČR představují. Seznam kupříkladu počítá s tím, že některé druhy jsou myslivecky či jinak využívány. Seznam je odborným podkladem, který negeneruje žádná omezení či zákazy - sloužit má především k rozlišení priorit praktického managementu invazních a obecně nepůvodních druhů, který dlouhodobě na řadě míst, např. v případě bolševníku, křídlatek či netýkavky žlaznaté, probíhá. Z hlediska prioritizace tedy obsahuje mj. i druhy, u kterých uvádí, že jim není nutné věnovat takovou pozornost nebo jen ve specifických případech, druhy, které je možné tolerovat nebo druhy, které vyžadují další sledování. Seznam vytvořený vědci by měl sloužit jako podklad pro diskusi se všemi zainteresovanými nad tím, jakým způsobem budeme na národní úrovni zacházet s nepůvodními, invazními druhy. Zdůrazňujeme, že MŽP nepracuje na nějakém „překlopení“ tohoto vědeckého seznamu do legislativy, ale vnímá jej jako výchozí podklad pro budoucí diskusi a stanovení priorit.

To, že ČMMJ nemá správné a ověřené informace a snaží se jen uměle vyvolat paniku lze doložit tím, že absolutně nerozlišuje, jak jsou druhy v publikaci řazeny a co je u nich navrhováno - kupříkladu kaštan (jírovec maďal) nebo koza bezoárová uváděné ve stanovisku ČMMJ, jsou řazeny do tzv. watchlist a jejich chování je potřebné pouze sledovat, ořešák nebo kamzík jsou v další části, kde je u daných druhů vyhodnocen pouze velmi omezený dopad ve specifických případech a je u nich navrhována tolerance a většina dalších druhů je uvedena v kategorii, kde je odborníky

navrhováno individuální řešení dopadů tam, kde dochází k environmentálním škodám. Naopak uvedená řepa cukrovka je naopak skutečně zmíněna v kategorii invazních druhů s významnými dopady, ale zde se nejedná o kulturní pěstovanou řepu, ale zplaňující formu, s kterou zemědělci zápolí už několik let. Ze zařazení druhů jako je právě řepa nebo některé druhy parazitů ryb je navíc zřejmé, že tento odborný návrh seznamu invazních druhů je širší, než je resortní zaměření MŽP, a identifikace rizik u těchto druhů je tak podkladem pro budoucí diskuzi s odborníky i praktiky i v dalších oblastech než je pouze ochrana přírody.

MŽP opakovaně společně s představiteli ČMMJ identifikovalo oblast invazních druhů jako vhodné téma k diskuzi a spolupráci. Právě proto je pro nás zveřejněná tisková zpráva ČMMJ naprostým překvapením a dnešní výroky pana Straky za ČMMJ směrem k MŽP o převzetí moci či nezákonném postupu ve vysílání ČRo Plus a České televizi považujeme za naprosto skandální. V průběhu dneška jsme informovali autory tiskové zprávy o výše uvedených skutečnostech a v zájmu dobré spolupráce v budoucnu proto očekáváme, že budou uvedené informace zohledněny i ve výstupech z dnešního kulatého stolu zájmových svazů.

Poznámka redakce

Řada dalších nařízení EU se týká jak pěstování okrasných rostlin, tak léčivých bylin, se kterými dlouhodobě nesouhlasí mnoho organizací a obyvatel, neboť rozsáhle omezují běžné pěstování bylinek i květin a petrifikují ochranu zájmů nadnárodních firem, což zatím MŽP ČR nevnímá. Toto dokládá iniciativa Nedejmesiprirodu.cz, vedená Prof. Ing. Pavlem Valíčkem, DrSc.